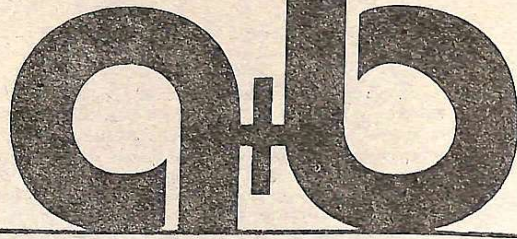

Виходить
з 1962 р.
№№ 1—2
(1153—1154)

ЛЮТИЙ
1997 рік
БЕЗКОШТОВНО

«Міняю диплом на тарілку супу»

«Майбутнє України — в безпеці, якщо не буде освіти», «Стипендію — на рівень межі малабезпечності», «Дайте нам можливість вчитися!», «Освітяні вимагають: віддайте нашу зарплату!» Це текст кількох плакатів, що були в руках освітян 6 лютого під час широкомасштабної акції протесту, в якій взяли участь представники майже 25 областей України та Києва. Їхнього в Хрещатому Яру, де проходила акція, знаходилося близько 600 чоловік. З нашого КДТУБІА там було 70 учасників.

Центральний Комітет профспілки працівників освіти і науки України звернувся до молоді і освітян. Пропонуємо його текст.

ЗВЕРНЕННЯ

Шановні освітяни, студентська молодь!

Президія ЦК профспілки працівників освіти і науки України на вимогу колективів установ освіти, профспілкових організацій закликає працівників галузі, студентську молодь до Всеукраїнської акції протесту проти антинародної політики Уряду щодо галузі освіти.

Ігноруються законні права працівників освіти, студентської молоді, які гарантуються Конституцією України, Законом України «Про освіту», Кодексом законів про працю України.

Кабінет Міністрів, як вищий орган державної виконавчої влади, не встановив конкретних термінів і ступенів погашення заборгованості по заробітній платі та стипендії, зафіксованих у протоколі переговорів профспілок з урядовою комісією.

Незважаючи на вимоги освітян, держава заборгувала їм зарплату за 3—4 і більше місяців, а стипендії не виплачуються більше як пірроку. За оперативними даними заборгованість закладам освіти, що фінансуються із Державного бюджету, становить по заробітній платі з нарахуванням 258,9 млн. гривень, по стипендії — 91,3 млн. гривень.

Потреба в коштах на заробітну плату в Державному бюджеті на 1996 рік була задоволена лише на 70%, стипендії — 80%.

Не краще чекає галузь освіти і в 1997 році, оскільки в проекті Держбюджету передбачено недостатнє фінансування.

Прийняті останнім часом Урядом постанови призводять до зменшення навчального навантаження, а отже і заробітної плати, спричиняють вивільнення педагогічних працівників. Ігноруються закони щодо соціальних гарантій. Не скрізь забезпечується безплатний проїзд педагогічних працівників сільської місцевості до місця роботи, безплатне користування житлом з опаленням і освітленням.

Значна частина підпрацівників безнадійно перебуває на черзі на отримання житла. Критичне становище склалося із забезпеченням закладів освіти і педагогів сільської місцевості паливом.

Під гаслом впорядкування фактично пропонується значно звузити систему стипендіального забезпечення студентів, масово ввести платні освітні послуги.

Така позиція владних структур веде до того, що частина кваліфікованих спеціалістів переходить в інші структури. У зв'язку з тим в школах зростає кількість осіб, які викладають основні науки, не маючи спеціальної педагогічної освіти.

Як результат, з кожним днем наростає соціальна напруженість в колективах установ і організацій освіти.

Вчителі, вихователі, викладачі вищої школи, студенти вимагають від галузевої профспілки більш рішучих дій по соціальному захисту працівників освіти, студентської молоді.

ДУЖЕ ДЯКУЄМО

Багато добрих, стараних співробітників працюють в нашому вузі. Сьогодні розповімо про одного з них.

Понад 12 років очолює архів нашого університету **ВОЛОДИМИР ВСЕВОЛОДОВИЧ ОНОФРІЙЧУК**. Його робота часто виявляється для наших викладачів, співробітників, студентів, колишніх працівників і студентів вузу дуже необхідною. І те чи допоможе працівник архіву всім чи ні, часто вирішує справу. Ось, наприклад, лист до ректора університету професора Тугая з подякою **В. В. Онофрійчуку**. Наші сали його колишні студенти

КІБІ, ще з військових часів, ніколи не пішли. Вони дякували зав. архівом та його помічникам за відповідальну, добросовісну, копітку працю та ще й зроблену в короткий час. Підписав лист понад 30 чоловік. А член-кореспондент УАА, заслужений архітектор України С. І. Лапоногов написав особисту подяку Володимирові Всеволодовичу. «...хотілося б відзначити його доброзичливість та терпіння, які ми відчули, спілкуючись з ним. Ця людина має вважатися за взірць щодо продуктивності праці та ставлення до відвідувачів».

НАША ІНФ.

ВІТАЄМО!

Віктора Петровича Макогона — доцента кафедри політичних наук.
Ігоря Серафимовича Дучинського — ст. викладача кафедри гідрравліки.

Сергія Дмитровича Бушуєва — професора, завідуючого кафедрою автоматизації будівельного виробництва.

Людмилу Юріівну Ходаківську — старшого викладача кафедри рисунку.

Лідію Іванівну Шевченко — асистента кафедри рисунку.

Івана Олександровича Шемета — асистента кафедри будівельних машин.

Тетяну Іванівну Тимохіну — доцента кафедри архітектурної кваліметрії.

Світлану Олександрівну Махнову — доцента кафедри гідрравліки.

Віктора Олександровича Тимохіна — завідуючого кафедрою проектування промислових будівель і комплексів.

Віталія Івановича Тарасевича — асистента кафедри фізики.

Едуарда Володимировича Залуцького — доцента кафедри водопостачання.

Катерину Василівну Ізмайлову — доцента кафедри економіки будівництва.

Марину Василівну Коханович — асистента кафедри основ інформатики.

Ольгу Павлівну Остапуценко — доцента кафедри електротехніки.

З ЮВІЛЕЄМ ДОРОГІ ДРУЗІ!

Нехай цей рік принесе Вам творчих успіхів, здоров'я, сил і снаги в повсякденному житті, радість, тепло й любов, допоможе перебороти зневіру і непевність.

Щиро ваші

КОЛЕГИ І СТУДЕНТИ

ВИМАГАЄМО ВІД УРЯДУ:

- недопущення в Державному бюджеті України зменшення обсягів фінансування освіти на 1997 рік порівняно з минулим роком, виділення коштів у розмірі не менше 6 млрд. гривень;
 - своєчасної і повної виплати заробітної плати працівникам освіти згідно із статтею 57 Закону «Про освіту», стипендії студентам, забезпечення погашення заборгованості за 1996 рік до 1 травня 1997 року відповідно до протоколу переговорів профспілок з Урядом та посилення відповідальності державних органів і посадових осіб за затримку виплати заробітної плати;
 - відміни протизаконних рішень Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти в частині, що призводять до погіршення умов праці, навчання, стипендіального забезпечення студентів;
 - збереження існуючої системи державного соціального страхування;
 - недопущення скорочення робочих місць в закладах освіти;
 - вжиття заходів по забезпеченню педагогічних працівників сільської місцевості та селищ міського типу безплатними комунальними послугами відповідно до чинного законодавства.
- Галузева профспілка сповнена рішучості відстоювати соціально-економічні права та гарантії працівників освіти, студентської молоді і буде діяти адекватно діям Уряду України.

Шановні співмчани!

Наша сила — в єдності і солідарності!

МОДУЛЬНА СИСТЕМА НАВЧАННЯ. ДОБРЕ ЦЕ ЧИ ПОГАНО?

Саме такими питаннями зверталася я до деканів, викладачів, студентів наших факультетів. А вже в першій семестрі в зв'язку з холодною, енергетичними проблемами в нашому університеті сесії в її традиційному розумінні не було. Як це? — скажете ви. А так: згідно положень про організацію навчального процесу, що проводився на підставі поточного модульного контролю, студенти екзаменів в зимову сесію не екзадали. Викладачі, використовуючи семестрову атестацію, повинні були виставити оцінки за курс, який студенти прослухали.

Першим своє враження від модульної системи навчання виставив декан факультету автоматизації будівельного виробництва професор **В. М. СМІРНОВ**:

— Як ви знаєте, в цю зимову сесію оцінки виставлені були студентами по результатах поточної успішності до 1 січня. Тобто окремо екзаменів для складання в сесію не вносили.

Що я можу про це сказати? Результати поточного контролю не гірше, ніж в звичайну сесію.

Починаючи з жовтня, студенти перейшли на модульну систему

навчання. Їх було проінформовано про зміну курсу екзаменів по навчальних предметах, тобто як відвідування, так і виконували завдання, і в будувати результати.

— І які результати були, ці результати?

— У багатьох випадках вони були кращими, ніж в звичайну екзаменаційну сесію.

— Це означає, що модульну систему навчання зна-

чить? Покращилося ставлення до відвідування, стало більш відповідальним ставлення молоді до навчання.

— А якщо конкретно, якими були результати I-го семестру?

— Насамперед скажу, що у нас значно зменшилась кількість заборгованостей серед II—V курсів.

(Початок. Прод. на 2 стор.)

Модульна система навчання. Добре це чи погано?

(Продовження. Поч. на 1 стор.)

Іх набагато менше на факультеті, ніж раніше.

— А у кого серед студентських груп взагалі є розрахунки на всі 100 відсотків?

— Такі у нас є. Це групи АТТ-43, БМО-44, що практично повністю розрахувалися до 1-го січня.

У мене така думка щодо модульної системи. Треба було б невеликі курси навчання (наприклад, по 12 годин) складати двічі. Під час семестру скласти 6 годин, наприклад, другу частину перенести на кінець семестру. Можливо зробити такий висновок щодо всього цього: треба проводити комбіновану систему навчання за модулями, і за звичайним контролем. А цього разу, як вже було сказано, ми домоглися і крапної успішності, і склали екзамен, і подовжили канікули аж до 1,5 місяців.

НАСТУПНИМ ДО КОГО Я ЗВЕРНУЛАСЯ З ЦИМ ЖЕ ПИТАННЯМ, БУВ ДЕКАН САНТЕХНІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ, ПРОФЕСОР В. В. ТРОФИМОВИЧ. ОСЬ ЙОГО ДУМКА:
— Форма організації навчання за модульним контролем протягом семестру є позитивною. Це дисциплінує роботу студентів і кафедр, чітко формулює учебні завдання. Це також допомагає студентам організувати власний час, самодисциплінуватися в учебному процесі. Але все це при умові збереження екзаменаційної сесії.

Отже, ще раз повторюю: не треба відмовлятися від традиційного екзамену, тому що тільки так курс, що вивчається, узагальнюється. Студент набуває узагальнених знань. Таким чином необхідно використовувати мозаїку учебного процесу. Це залучитиме

знань з різних учебных дисциплін: фізики, математики і ін.

Отже, як я розумію, ви повинні за модульним контролем?

— Ну, як вам сказати, навчання за окремими частками — модульним — набагато легше. Навіть «длечивіше», ледарі по частках непагодо складують екзамен, а в цілому, рівнісінько іспит скласти важче. Це наша розмова з вами зараз триває на захист ледарів, які панічно очолюють виступи в світі шкільної престижної університету, які вміють навчитися тільки за потреби, а не тому, чого вміють з «трієчниками» на Закарпатті.

ЛЕОНІД ТИХОНОВИЧ ШКЕДЬОВ, ПРОФЕСОР, ДЕКАН БУДІВЕЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ВИСЛОВИВ СВОЮ ДУМКУ ТАКИМ ЧИНОМ:

— Я не прихильник цієї системи. Через неї ми забираємо у студента час на самостійну роботу. Наприклад, взяти курс обсягом 150 годин. З нього 50 годин — це самостійна робота студента протягом семестру. Відмовляючись від складання екзамену, підготувавши до нього протягом 3х днів — тобто 30 годин самостійної роботи під час сесії ми в студента забираємо. Для студента, якому треба більше часу на підготовку — це погано, для відмінника — добре.

— Скажіть, Леоніде Тихоновичу, а як з боржниками, їх завданням, який системи контролю, стало менше чи?

— Навпаки, у нас заборгованість зростає. Хоча б з тієї причини, що ми «скрали» у студента велику кількість годин. Понизили вимоги. Ну і головне: коли у викладача методика контролю продумана — то там це краще, а де не продумана — там погано.

НАША ІНФ.

«МОДУЛЬ ЧИ МОДУС ВІВЕНДІ?»

Коли мене спитали про відношення до модульної системи — я був здивований: ну модуль так-сяк, про нього чув. А як щодо системи?

Останнім часом столичний базовий вуз України ледь животіє. Викладачів переслідують контролери в автобусах — нема грошей на квиток. Зрідка отримують «жалування» вистачає хіба що на повернення боргів. На лекції приходимо в шубах та рукавицях, а коли відліга — то ще й за комір капає.

Єдиним засобом стримування прагнестей є страшилка про невідворотне та капітальне скорочення штатів. Так отака ця система?

Схиляю голову перед тими, хто знаходить втіху в мрійних зльотах до підготовки бакалаврів, магістрів, спеціалістів, докторів і ще, ще, ще... А поруч, на грішній, велим грішній землі розподілюються шахрайські комерційні, так звані вузи, що обіцяють довірливим платникам освіту на «міжнародному» рівні з менеджменту, міжнародних зв'язків та комп'ютерного дизайну.

Скоріше мова йде не про модульну систему, а про Модус вівенді — спосіб життя, за яким знахобні невігласи та ділки, за повною підтримкою уряду, знищують державну систему освіти для того, щоб позбавитись останній перепон та конкуренції. Приїхали! Так і перетворимось погмалу в суцільний «Зимовий сад».

І. ЛОШАКОВ.

ЕКЗАМЕН — ЦЕ ЛОТЕРЕЯ

ОЛЕНА ЛУЧША, МВС-32, БУДІВЕЛЬНИЙ ФАКУЛЬТЕТ.

— Система модулів сподобалася. З'явився стимул відвідувати всі заняття та здавати своєчасно роботи, адже це тепер прямо пов'язано з оцінкою в заліковці.

В той же час є можливість краще вивчити предмет і отримати вищу оцінку, тому що це не обмежено рамками екзамену та перекладання. Якщо студент отримує «трішку» на екзамені йому для перекладання на «4» треба брати «бігунець», чекати кінця сесії. А от при системі мо-

дулів можна прийти через 3 дні або через тиждень і скласти дисципліну, щоб отримати вищу оцінку. До того ж: екзамен завжди бірають багато нервів, та й сам екзамен — це лотерея. А при системі модулів, якщо все складається своєчасно — практично отримується «автомат» по екзамену.

В нашій групі в цьому семестрі всі студенти практично склали дисципліни до 26 грудня, тобто в строкі, які встановлено університетом. Вважаю, що система модулів гуманніша й демократичніша, ніж екзамен.

ЦІНА ПОСМІШКИ

Вона нічого не коштує, вона щоб обійтись без неї, і нема та багато дачо. Вона збагачує тих, кого бідність, який не став би від хто її отримувє, не уражаючи при неї багатими. Цю цю тих, хто нею обдаровує. Вона створює щастя в домі, в-Вона триває мить, але в пам'яті лишається іноді назавжди. Ніхто не є багатим настільки, паролем для брзуйє.

Вона — натхнення для стомлених, денне світло для тих, хто пав духом, сонячний промінь для засмучених, також найкраща протипотрута, що створила природа від вій неприємностей.

І тим більше її неможливо

купити, не можна викинути, неможливо ані позичити, ані окрасити, оскільки вона сама по собі не є ні на що придатною, поки її не віддали. Отже, якщо ви хочете подобатися людям, посміхайтесь.

Д. КАРНЕГІ.

(Початок. Прод. на 3 стор.)

С. В. Сьомка. КДГУБА

КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ.

БАГАТОВІКОВИЙ досвід розвитку світової цивілізації свідчить, що освіта завжди була і буде підґрунтям економічного і науково-культурного розвитку суспільства. Але освіта не тільки стоїть біля витоків прогресу суспільства, але й сама постійно розвивається, знаходячись під впливом багатьох специфічних умов і факторів.

Письмові джерела зберігли свідчення про те, що перші школи в Києві знаходились при деяких монастирях і церквах. Велике історичне значення в розвитку архітектурної типології навчально-виховних закладів мало створення наприкінці Х століття (988 р.) в головному тогочасному храмі Київської Русі — Десятинній церкві, першої в Східній Європі школи «уčenja книжного». Воно мало на увазі окрім простої «трамоти» проходження цілого курсу середньовічних богословсько-філософських наук: богослов'я, філософії, граматики, риторики, історії, співу. Важливу роль в навчанні відіграла перекладна література по всьвітній історії, реалії. Дочка київського великого князя Анна Всеволодовна в 90-х роках XI ст. заснувала при Андріївському монастирі школу для дівчаток, в якій навчали грамоти та шиттю. В Західній Європі подібні жіночі школи з'являлись значно пізніше. Така освітня політика, яка виходила від самих «всесдержителів» не зумислала довго чекати на результат. Відомі добре освічені люди серед видних політичних діячів Древньої Русі в XI—XII ст. Це в першу чергу князь Ярослав Мудрий, який «книгамъ прележа», і почитав є часто в пощи і в днєх, його син Всеволод, що володів підляма іноземними мовами, дочка Анна Ярославна — найосвіченіша жінка то-

гочасної Європи, королева Франції, дружина Генріха I. З культурним середовищем Києва пов'язана творча діяльність письменника-публіциста Іллариона, славетних Нестора, Сильвестра, Моисея, автора «Слова о полку Ігоревім», Климма Смолятича, Феодолія Пенчерського та ін. Вони знали античну і заходноєвропейську літературу, вміли вести полеміку і аргументувати свої погляди, володіли іноземними мовами.

Мал. 1. Відома Академічна печатка з зображенням староакадемічного корпусу. Друга половина XVIII ст.

ПЕРШИМ ЗЕРНОМ, закладеним в нашу освітняцької архітектури по праву вважається Києво-Могилянська Академія, як один з найперших приватних вищих навчальних закладів в Україні (мал. 1). У 1615 році київська міщанка Єлизавета Василівна Гулевич (або Лозка) підписала дарчу на свою садбу, що на Подолі в наш час.

Києві, обумовлюючи створення на цій території монастиря, будинку для прочан і школи для дітей «яко шляхетських, тако і мейстських». З 1615 року тут були спочатку школа, потім училище, а це згодом відома академія. Перший і протягом наступних 25 років єдиний вищий навчальний заклад у Східній Європі. Але не правильно було б вважати Києво-Могилянську Академію (далі КМА) чисто вищим

Мал. 4. Фото з зображенням Києво-Могилянської академії. Кінець XIX ст.

навчальним закладом в нашому сьогоденні, воно розумини цієї назви. Її зміст, функціональна та об'ємно-просторова структура скоріше ближчі до планувальної ідеї ліцею або колежу. КМА, її історія і роль в культурі України привертати увагу дослідників як в до революційний і радянський період, так і в

У 1625 р. «**ПОКРОВИТЕЛЕМ**» монастиря при Богоявленському братстві став Петро Могила, який вже в 1632 р. споруджує на його території перший кам'яний будинок, що об'єднує функції трапезної, класів і конгрегаційної (учильничої) церкви. Старий академічний корпус КМА є складовою частиною ансамблю, який формувався протягом кількох століть в історичному центрі Подолу. Будинок корпусу займає не дуже помітне місце в забудові західного фасаду ансамблю, який простягнувся вздовж вул. Григорія Сковороди на 82 м і виходив торцевим фасадом на стародавню торгову площу Подолу.

КМА відіграла важливу роль в розвитку культури і освіти в Україні, в формуванні і розширенні мислов'янських культурних зв'язків, що мали загальнонаціональне значення. Численні науковці різнобічно висвітлювали історичні передумови виникнення і становлення цього учебного закладу. Такі вчені як В. Аксеновський, Д. Вишеский, С. Т. Голубев, М. Закревський, М. Ф. Мушкін, М. І. Петров, Ф. І. Титов, З. І. Хижняк та інші в своїх працях приділяли головну увагу історичному аспекту виникнення і функціонування Академії, висвітлювали організаційні і учебні процеси, і лише коротко торкались об'ємно-просторових і архітектурних аспектів розвитку комплексу споруд КМА і старого академічного корпусу.

По матеріалах цих досліджень можна прослідити основні етапи формування старого корпусу академії, перший поверх якого побудовано наприкінці XVII—поч.

(Початок. Прод. на 2 стор.)

ПИШАЙТЕСЯ НИМ!

(Продовження. Поч. на 2 стор.)

Ще не встигли вгамуватися пристрасі після повернення «Д. Л.» з Рівного, як прийшов новий виклик. І знову в дорогу. Грудень. Місто Мінськ. «Перший міжнародний фестиваль «Студентські колядки». Зробивши вночі, «Дивні люди» підготували зовсім іншу програму, зібраву із мініатюр, під назвою «Життя студента». Ідея видалась вдалою. Шаленим успіхом у глядачів користувались мініатюри «Злий, добрий», «Бальзам Бітнієра», «Не хвилюйтесь» та «Репетиція».

Цього разу колектив отримав диплом фестивалю номінації «Найвище розкриття студентської тематики» і як результат успіху — чудовий кофейний сервіс. На жаль, в загальному заліку знову не поталанило — лише четверте місце. Але хочу зауважити, що у фестивалі брали участь як колективи СТЕМів, так і команда КВН. І всі призиви місяця вибороли саме команди КВН. Так сталося, що «Дивним Людям» довелося від'їжджати прямо з гала-концерту і, проводжаючи їх, команди зробили живий коридор. І через коридор під оплески проходила наша українська команда. Це було так стіхійно, несподівано і щиро, що зачепило за живе майже кожного. У багатьох на очі навернулися сльози.

До речі, на цьому фестивалі «Д. Л.» були єдиною командою, що представляла Україну. І вони гідно виконали це завдання. Наш вез може пишатися цим.

І, нарешті, дуже актуальне питання. На які кошти колектив спромігся відправити у Рівне аж 20 чоловік, а у Мінськ 9? Перше, це кошти, які виділив наш Університет, хоч, треба зазначити, це половина потрібних грошей. А другу половину «Д. Л.» заробили своїми виступами.

Приємно зазначити, що у колективі з'явилися справжні фанати, які вирішили на власні кошти з'їздити разом з «Д. Л.» у Рівне. І там були найактивнішими болільниками. Сподіваюсь, що число таких відданих людей зростає!

Настав час назвати імена тих, хто гідно захищав честь нашого вузу, міста Києва і всієї України. Це студенти Т. Ромашко, МБГ-22, А. Банник, МБГ-21, О. Коротіна, МБГ-23, Л. Хоботова, КСП-22, І. Медведька, КСП-21, С. Кривоноса, МБГ-23, К. Чопенко, МБГ-21, Ю. Луцька, МБГ-12, М. Кулішенко, ВК-43, Ж. Желебого, ВК-42, О. Шаболтаз, БМО-41, О. Маланчик, МБГ-31, Ю. Жердинський, ТВ-44, В. Кузминський, ТВ-31, А. Рогач, КСП-42, Є. Ейдельман, КСП-42, Р. Шапкін, МБГ-31, Ю. Сухомлин, БМО-22, Звукорежисер Оксана Постоюк. Очолював колектив під час поїздки Олександр Постоюк.

О. ТВОРОЖИЧ.

РАДІСТЬ ВІД МИСТЕЦТВА

ІГОР ОЛЕКСАНДРОВИЧ ПАШКОВ працює в нашому університеті вже 50 років. Він професор кафедри будівельних матеріалів, учасник бойових дій у Великій Вітчизняній війні, людина, яка дуже багато зробила для становлення нашого університету.

Ігор Олександрович не художник і не архітектор, він інженер. Мабуть, цим фактом багато з відвідувачів виставки, що недавно експонувалася в музеї Університету, були здивовані. Бо рівень багатьох робіт не поступається роботам професіоналів.

Як же це почалося і коли Ігор Олександрович уперше взявся за пензель?

Пого ділом був відомий український митець і педагог І. Ф. Селезньов, який після закінчення навчання у Петербурзькій Академії мистецтв повернувся до Києва і викладав у славновісній школі малювання М. І. Мурашка разом із М. О. Врубелем, М. К. Пимоненком та іншими видатними майстрами пензля. На початку століття викладав у Київському художньому училищі, був його директором. І. О. Пашков не має спеціальної художньої освіти, але у шкільні роки, поки був живий дід, вчився у нього малюванню. Великий час із задоволенням видавав своєму хоббі — малюванню олівцем, фломастером, а в останнє десятиріччя, коли за віком збільшився від таких навантажень, як декоративне завідування кафедрою та інших, почав малювати олійними фарбами.

Сталося це вже в солидному віці, коли починаєш сприймати оточуючий світ не з споживачької точки зору, а з позиції його краси та гармонійності. Таке відчуття призводить з літами до багатьох і виявляється в різних формах: в поезії, в дбайливому ставленні до природи або в бажанні відтворити природу на папері чи картоні. У професора Пашкова з'явилася неспробирана потреба зобразити пейзажі нашої Батьківщини — України в живопису.

Якщо раніше ми бачили окремі етюди, які він періодично виставляв у наших залах, то на вернісажі цього року експоновано близько 70 робіт, що являють собою своєрідний звіт про доробок останніх років. Усі знімки етюдів виконані у Закарпатті, куди щороку наша лижна команда про-

приніс йому на суд і намагався не залишити без уваги жодного його критичного зауваження, без уяви до критикою Юрія Михайловича.

На відміну від миттєвого фото, етюд, над яким ми та відміну дві-три години, — це зафіксована частинка життя і тому художник дуже неохоче розкаже про нього «шматками» швидкоплинного життя.

Сплід живопису Ігора Олександровича — реалістичний, йому чужі досить поширені серед сучасної художньої молоді «стилі», коли недосконала володіння формою компенсується формалістичними виркутасами.

Хтось з мудрих сказав, що в молодості треба поводити про якусь захоплення, яке у другій половині життя буде його урівноважувати та прикрашати і людині завжди буде цікаво жити. У професора Пашкова таке захоплення є, при цьому воно дає радість не тільки авторів, але й глядачам.

У минулому році на цьому ж місці були виставлені мій твори. Зараз виставився проф. І. О. Пашков. Виставки викликали певний інтерес у нашому колективі, про що свідчать численні відгуки. Може народжується нова традиція? В нашому університеті є чимало художників за межами кафедри малюнка та живопису. Хто ж буде наступним? Сподіваюсь, що керівник музею Софія Миколаївна Кроликівка, яка віддала багато сил і енергії організації виставок, за цю її велику вдячність, знайде наступну кандидатуру.

В. Є. МИХАЙЛЕНКО, професор

ПОГЛЯД В ІСТОРІЮ

(Продовження. Поч. на 2 стор.)

XVIII ст., другий поверх разом з церквою був добудований за проектом Г. Шеделя (Шейдена) в 1735—1740 рр. Після відомої пожежі в Подолі в 1811 р. академічний корпус було відремонтовано і частково змінено форму даху основного об'єму і церкви, а в середині XIX ст. — закладено відкриті галереї, аркади 1-го і 2-го поверхів.

НАЙВІЛЬШ ДОСКОНАЛИМ і глибоким дослідженням історико-культурної і архітектурної характеристики старого академічного корпусу був і залишається науковий трактат Є. В. Горбенко, котрий народився в результаті розвідок і досліджень автора, а натурні і архівні обстеження дозволили зробити графічну реконструкцію корпусу і виконати досить досконалий макет корпусу (мал. 6).

Існують досить різні точки зору щодо початку будівництва староакадемічного корпусу. Ця обставина зумовлена тим, що архів Академії і Києво-Братського монастиря згорів під час пожежі на Подолі в 1811 р. Наприклад, дослідники розділилися в думці про час заснування; Горбенко Є. В. та ін. вважають, що споруда було закладено в 1703 р., але дослідник Голубев С. Т. схиляється до думки, що початок будівництва припадає на дату не пізніше 1701 р.

До нашого часу збереглось досить багато різноманітних зображень старого корпусу. На деяких гравюрах будівля репрезентується з боку північного або південного фасадів, двоповерхового з відкритими галереями на обох поверхах. В одному з

можливих варіантів над чотирихрилим дахом височать три портки в антах, що несуть трикутні фронтони. Середній портик за розмірами дещо більший від бічних.

Будівництво староакадемічного корпусу КМА відіграло значну історичну роль у розвитку навчально-виховних будівель і спонукало створення перших вищих навчальних закладів, формування в XVII—XIX ст. системи різнорівневих державних та приватних (в тому числі лицей та гімназій) об'єктів освіти, до проектування яких залучалися такі відомі зодчі: І. Г. Шедель, І. Г. Григорович-Барський, О. М. Бокетов, В. І. Беретті, О. В. Беретті, К. Н. Жуков, В. Г. Кричевський, О. В. Кобелев, С. П. Тимошенко та багато ін.

НА ПОЧАТКУ 30-х років XVIII ст. нааріла необхідність реставрації корпусу Академії. Між собою конкурували два проекти виховання Академії Рафаїла Заборовського і архітектора І. Г. Шеделя (мал. 7). По проекту І. Г. Шеделя споруду вирішено асиметрично, фасад відображає функціональну схему внутрішньої структури споруди, малюнок аркового завершення відкритої галереї першого поверху відрізняється від зображуваного на відомих гравюрах І. Щирського та І. Мигури з напівциркулярними арками. Наліво кругла двохцентрова форма арок спостерігається і в більш пізній періоді і зафіксована нинішніми натурними дослідженнями реставраторів. Вирішений І. Г. Шеделем варіант конфігурації даху є характерним для XVIII ст. зеломом, передає розміщення даху впритул до Академічної церкви.

Тектоніка всієї композиційної групи вичає високий ренесансний купол.

Особливо важливого значення набуває також зображення староакадемічного корпусу, розміщене на «тезі» Рафаїла Заборовського, виконаний відомим українським художником Г. К. Левинським в 1739 році. В даному випадку ми маємо справу з симетрично вирішеною спорудою, дах вже не прилягає до корпусу бані, а відстоїть від неї і вирішений як і західний фасад, відкриваючи контур бані по всій висоті. Цікавим є ренесансний купол, замінений типовим для українського бароко дзвонитоподібним куполом. Високі арки двохвісного залу поширені до сходу і утворюють замкнуту симетричну композицію. Симетричне рішення центральної фасадної частини, що охоплює два поверхи, характерне для багатьох рішень в народній художній творчості та в декоративно-прикладному мистецтві і є можливим варіантом об'ємно-планувального рішення (мал. 4).

Після пожежі 1811 року Андрій Меленський склав спеціальний опис, в якому говорилось: «Великий кам'яний корпус Академічних класів погорів, верхній поверх згорів, а нижній цілий». Він надіслав обмірні кроки і свої проектні креслення по відновленню споруди староакадемічного корпусу на затвердження до Синоду.

У 1819 р. за проектом А. Меленського впритул до східного фасаду старого академічного корпусу була прибудована одноповерхова з підвалом кам'яна кухня. В крайньому східному приміщенні Академії була розташована і дальня, з якої до кухні були пробиті два проходи. Запово було

оздоблено конгрегаційну церкву. а 14 грудня 1824 р. митрополит Євген за участю київського єпископату здійснив освячення церкви і відбудованого корпусу.

ЗБЕРЕГЛАСЯ велика кількість іконографічного та картографічного матеріалу, яка дозволяє відновити планувальну структуру Києво-Братського монастиря, місце в ансамблі староакадемічного корпусу та його зовнішній вигляд на сучасний період, внутрішнє середовище.

Сучасна ділянка забудови комплексу університету КМА обмежена вулицями Сковороди, Волоською, Іллінською та Констрактною площею.

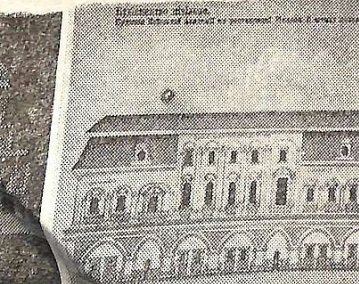
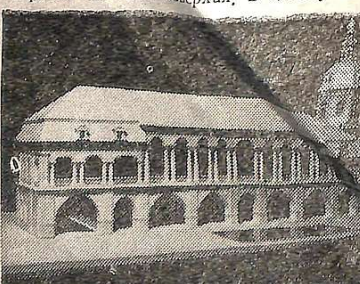
Одні із перспективних варіантів генплану полягає в можливому розширенні загальної території комплексу Академії шляхом продовження вулиці Г. Сковороди та Іллінської з виходом на вулицю Набережно-Хрещатицьку і на набережну Дніпра.

В склад комплексу входять:

- убовий корпус № 1 (головний корпус),
- 2 та 3-й убові корпуси,
- старий академічний корпус,
- варяра,
- трапезна,
- корпус лікарні та окремо розташовані убові корпуси академії,
- будинок колишньої бурени.

При збереженні всіх пам'яток на території академії всі убові корпуси потребують реставрації або ремонту різного ступеня. Загальна ж композиція генплану вільно може бути вирішена в будь-якому напрямку в межах відведеної промукоту земельної ділянки з пропорціями в співвідношеннях сторін 1:3.

Сьогодні дуже багато вчених і архітекторів цікавляться проблемами і перспективами подальшого розвитку і функціонування одного з найсвітліших учбових закладів Європи XVII—XIX ст. — університету «Києво-Могилянська академія». Тільки детальний аналіз історико-архівних матеріалів в поєднанні з аналітично-натурними дослідженнями дадуть змогу відновити і дати справді друге життя цьому унікальному пам'ятнику української архітектури минулих століть.

Мал. 6. Графічна реконструкція корпусу на другий етап його будівництва. 1736—1740 рр. Макет Є. В. Горбенко, Ю. О. Неговський.

Мал. 7. Проект Староакадемічного корпусу з надбудовою, виконаний І. Г. Шеделем на прохання Рафаїла Заборовського. 1732—1737 рр. Варіант з трьома поверхами та конгрегаційною церквою.

